

Oblicza Niepodległej

Niepodległość - trudne słowo.

Może ono znaczy coś ważnego w naszym życiu?

Kto mi wytłumaczy?

Tak to słowo - bardzo ważne.

Jeśli słuchać umiesz

To na pewno już niedługo łatwo je zrozumiesz.

Co to jest niepodległość?

Niepodległość – niezależność państwa od formalnego i nieformalnego wpływu innych jednostek politycznych.

Wybrane akty odzyskania niepodległości upamiętniane są jako święta narodowe, np.:

- 4 lipca (Dzień Niepodległości) – rocznica uchwalenia Deklaracji Niepodległości Stanów Zjednoczonych w 1776 roku
- 11 listopada (Święto Niepodległości) – rocznica odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 roku.

"Polacy chcą niepodległości, lecz pragnęliby, aby ta niepodległość kosztowała dwa grosze i dwie krople krwi - a niepodległość jest dobrem nie tylko cennym, ale i bardzo kosztownym."

Józef Piłsudski

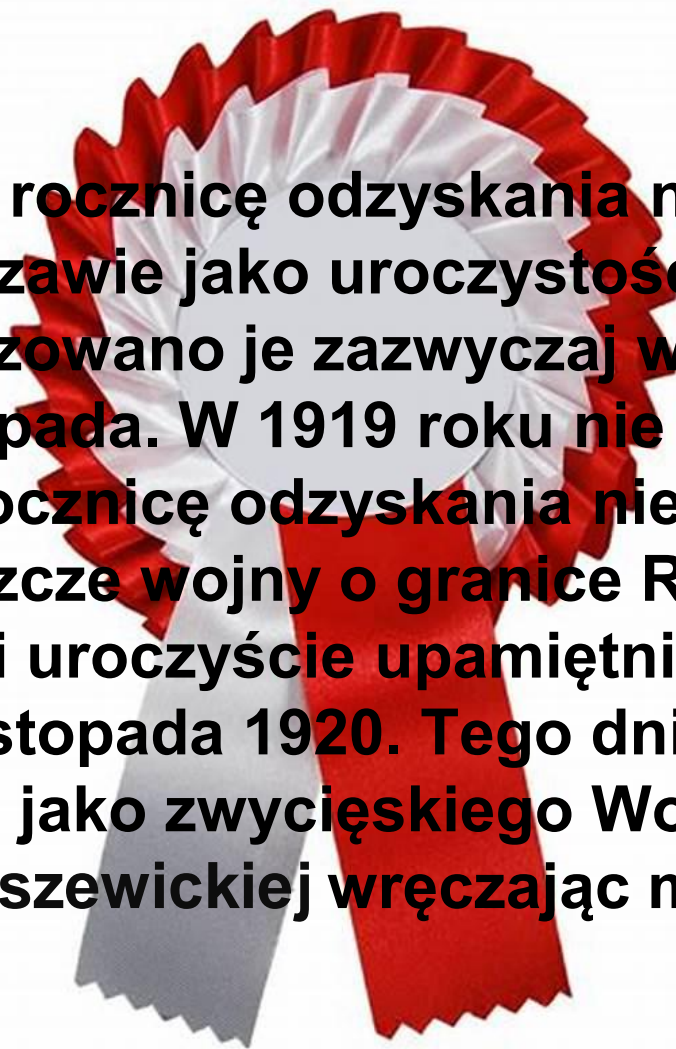
„Jestem Polakiem – więc mam obowiązki polskie: są one tym większe i tym silniej się do nich poczuwam, im wyższy przedstawiam typ człowieka.

Bo im szersza strona mego ducha żyje życiem zbiorowym narodu, tym jest mi ono droższe, tym większą ma ono dla mnie cenę i tym silniejszą czuję potrzebę dbania o jego całość i rozwój.

Z drugiej strony, im wyższy jest stopień mego rozwoju moralnego, tym więcej nakazuje mi w tym względzie sama miłość własna.”

Roman Dmowski

W latach 1919–1936 rocznicę odzyskania niepodległości świętowano w Warszawie jako uroczystości o charakterze wojskowym. Organizowano je zazwyczaj w pierwszą niedzielę po 11 listopada. W 1919 roku nie było sprzyjającej sytuacji by uczcić rocznicę odzyskania niepodległości, ponieważ trwały jeszcze wojny o granice Rzeczypospolitej. Pierwszy raz w pełni uroczystie upamiętniono odzyskanie niepodległości 14 listopada 1920. Tego dnia uhonorowano Józefa Piłsudskiego jako zwycięskiego Wodza Naczelnego w wojnie polsko-bolszewickiej wręczając mu buławę marszałkowską.

Działalność Polaków podczas wojny

Po wybuchu wojny Piłsudski zaproponował Austrii pomoc wojskową poprzez wywołanie powstania w Królestwie Polskim. Już w 1914 granicę z Rosją przekroczył pierwszy polski oddział – Pierwsza Kadrowa Kompania Strzelców. Wysiłki Piłsudskiego były jednak nadaremne – ludność miała dość zrywów i nie udało się wywołać powstania. Postanowiono zatem stworzyć Legiony Polskie. Brały one czynny udział w walce na frontach I wojny światowej. W przypadku endecji działalność polityczna nie przyniosła rezultatów, utworzono co prawda komitety obywatelskie i Komitet Narodowy Polski, ale Rosjanie zignorowali je.

Pierwszym widocznym efektem działalności politycznej był Akt 5 listopada. Proklamował on samodzielne Królestwo Polskie, utworzone z ziem zaboru rosyjskiego.

**WJAZD JÓZEFA
PIŁSUDSKIEGO
DO WARSZAWY**

BITWA WARSZAWSKA

Kształtowanie się granic Polski

Po oficjalnym uzyskaniu niepodległości przez Polskę, trzeba ją było jeszcze zachować. Oprócz postanowień traktatu wersalskiego, w kształtowaniu się powojennej Polski dużą rolę odegrały walki toczone z państwami sąsiadującymi. Postaramy się zatem przybliżyć przebieg procesu kształtowania się granic II Rzeczypospolitej.

Na zachodzie w Wielkopolsce 27 grudnia 1918 roku wybuchło powstanie. Powstańcom udało się zaskoczyć władze niemieckie zajęte tłumieniem powstania robotników w Berlinie. Dzięki akcjom powstańców dowodzonych przez gen. Józefa Dowbora- Muśnickiego udało się wyzwolić województwo poznańskie. Powodzenie powstania miało duże znaczenie dla przebiegu konferencji w Paryżu. Mocarstwa zachodnie zostały bowiem postawione przed faktem dokonanym. Niestety, w pozostałych kwestiach postanowienia nie były korzystne dla Polski.

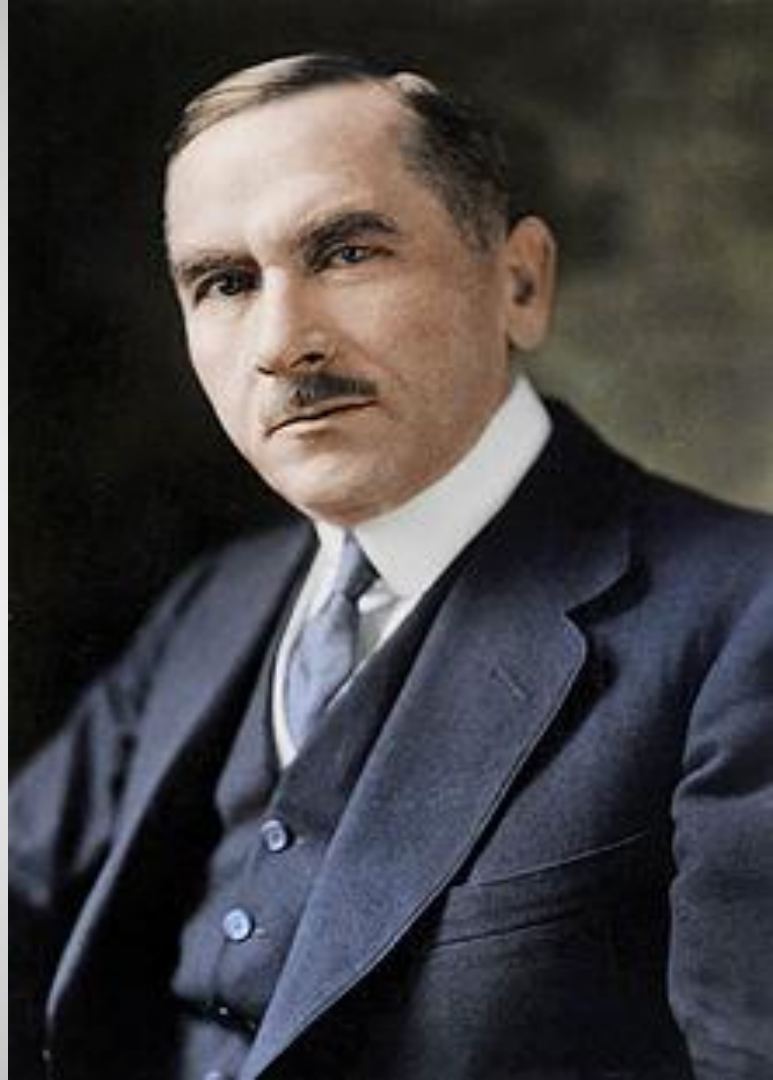
Najważniejsze postacie w walce o niepodległość

Józef Klemens Piłsudski herbu własnego (ur. 5 grudnia 1867 w Żułowie, zm. 12 maja 1935 w Warszawie) – polski działacz społeczny i niepodległościowy, żołnierz, polityk, mąż stanu; od 1892 członek Polskiej Partii Socjalistycznej i jej przywódca w kraju, twórca Organizacji Bojowej PPS (1904) i Polskiej Organizacji Wojskowej (1914), kierownik Komisji Wojskowej i Tymczasowej Rady Stanu (1917), od 11 listopada 1918 naczelny wódz Armii Polskiej, w latach 1918–1922 naczelnik państwa, pierwszy marszałek Polski (1920); przywódca obozu sanacji po przewrocie majowym (1926), dwukrotny premier Polski (1926–1928 i 1930); wywarł decydujący wpływ na kształt polityki wewnętrznej i zagranicznej II RP.

W młodości, podczas prowadzenia działalności konspiracyjnej, znany pod pseudonimami *Wiktor* i *Mieczysław*. Wśród zwolenników Piłsudskiego, zwłaszcza z czasów służby w Legionach, używano jego przydomków – *Komendant*, *Dziadek*, *Marszałek* oraz *Ziuk*.

Roman Stanisław Dmowski (ur. 9 sierpnia 1864 w Kamionku, zm. 2 stycznia 1939 w Drozdowie) – polski polityk, mąż stanu, publicysta polityczny, minister spraw zagranicznych, poseł na Sejm Ustawodawczy RP oraz II i III Dumi. Współzałożyciel Narodowej Demokracji (endecji, ruchu narodowego), główny ideolog polskiego nacjonalizmu. Polski działacz niepodległościowy, postulujący w pierwszym etapie zjednoczenia wszystkich ziem polskich i uzyskanie autonomii w ramach Imperium Rosyjskiego, a później odzyskanie niepodległości w oparciu o sojusz z Rosją i ententą, zaś w opozycji do państw centralnych (w szczególności Niemiec). Związany z ruchem neosławistycznym. Pod koniec I Wojny Światowej stał na czele Komitetu Narodowego Polski, który był uznany przez państwa Ententy za namiastkę rządu polskiego na emigracji i przedstawicielstwo interesów Polski

WINCENTY WITOS

Wincenty Witos urodził się 21 stycznia 1874 r. we wsi Wierzchosławice w pow. tarnowskim, w biednej rodzinie chłopskiej posiadającej dwumorgowe gospodarstwo. Mając dziesięć lat rozpoczął naukę w dwuletniej szkole wiejskiej. Pracując jako drwal pomagał w utrzymaniu rodziny.

16 sierpnia 1914 r., po wybuchu I wojny światowej, wszedł w skład Naczelnego Komitetu Narodowego.

W połowie 1916 r. został prezesem Klubu Poselskiego PSL „Piast”.

W roku 1917 wstąpił do Ligi Narodowej, pozostając jej członkiem do 1918 r.

16 czerwca 1917 r. wygłosił pierwsze i ostatnie przemówienie przed członkami Rady Państwa, w którym krytykując Wiedeń za prowadzenie antypolskiej polityki, zapowiedział powstanie niepodległej Polski.

28 października 1918 r. stanął na czele powstałej w Krakowie Polskiej Komisji Likwidacyjnej, która dwa dni później przejęła władzę na obszarze zachodniej Małopolski. Od 4 listopada pełnił funkcję jej przewodniczącego.

Odmówił udziału w utworzonym 7 listopada 1918 r. rządzie lubelskim Ignacego Daszyńskiego.

W grudniu 1918 r. został prezesem Zarządu Głównego PSL „Piast”, pozostając na tym stanowisku do 1931 r.

STEFAN GROT-ROWECKI

Na froncie walczył do 1917 roku. Był trzykrotnie ciężko ranny. W trakcie kryzysu przysięgowego w randze porucznika trafił do obozu internowania w Beniaminowie. W połowie 1918 roku służył w Polskiej Sile Zbrojnej i pracował jako wykładowca, a już w listopadzie wziął udział w rozbrajaniu niemieckich oddziałów. Wówczas został dowódcą klasy w Szkole Podchorążych Piechoty, gdzie wykładał wiedzę o umocnieniach polowych, zaś na początku 1919 roku dostał przydział frontowy do 34. pułku piechoty, w którego szeregach na wiosnę uzyskał stopień majora. W 1920 roku w trakcie wojny bolszewickiej, jako szef Oddziału II na froncie, był odpowiedzialny za wywiad i kontrwywiad. W wojnie 1920 roku zasłynął ze sprawnej obrony Kowla na Wołyniu.

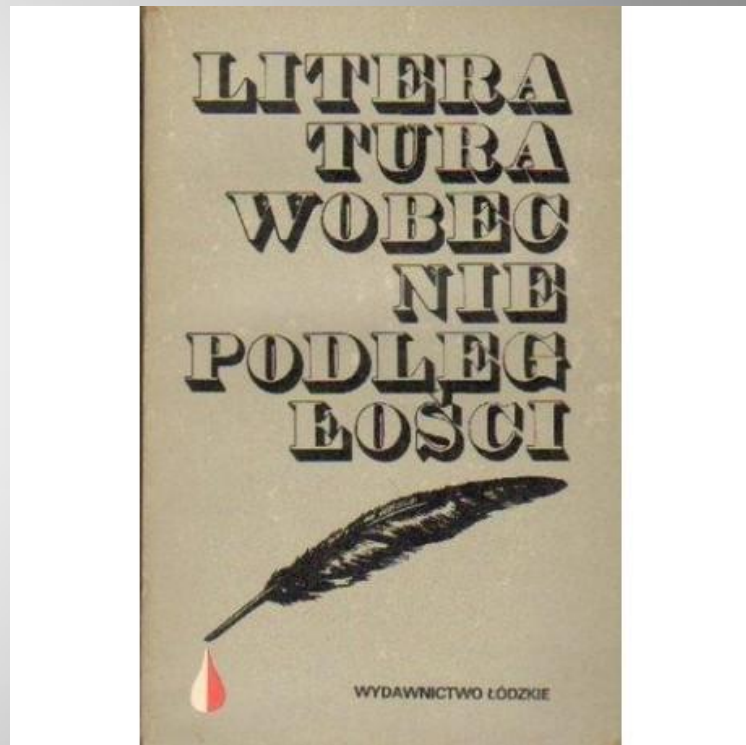

Literatura

Literatura polska dwudziestolecia międzywojennego

Fakt odzyskania przez Polskę niepodległości po trwającym ponad sto lat okresie zaborów miał ogromny wpływ na utworzenie się nowych warunków dla rozwoju zarówno kultury jak i literatury polskiej. Literatura tego okresu nie była jednak jednolita. Charakteryzuje ją optymizm, radość oraz euforia, która towarzyszyła zakończeniu wojny i odzyskaniu wolności.

WIADOMOSCI LITERACKIE

TYGODNIK

Nr. 10

Warszawa, Niedziela 30 marca 1924 r.

Kol. I

Laureat nagrody Nobla William Butler Yeats

Wielki poeta irlandzki

Wielki poeta irlandzki, laureat nagrody Nobla, William Butler Yeats, zmarł w wieku 73 lat. Jego twórczość jest jednym z najważniejszych osiągnięć literatury angielskiej XX wieku. Jego poezja charakteryzuje się mistycznym i symbolistycznym zabarwieniem. Jego dramaty, w tym "The Shadow of a Doubt" i "The Secret of Her Success", są uważane za arcydzieła literatury dramatycznej. Jego powieści, takie jak "The Celtic Twilight" i "The Green Field of the Moon", są również uważane za ważne dzieła literatury angielskiej.

Wielki poeta irlandzki, laureat nagrody Nobla, William Butler Yeats, zmarł w wieku 73 lat. Jego twórczość jest jednym z najważniejszych osiągnięć literatury angielskiej XX wieku. Jego poezja charakteryzuje się mistycznym i symbolistycznym zabarwieniem. Jego dramaty, w tym "The Shadow of a Doubt" i "The Secret of Her Success", są uważane za arcydzieła literatury dramatycznej. Jego powieści, takie jak "The Celtic Twilight" i "The Green Field of the Moon", są również uważane za ważne dzieła literatury angielskiej.

Wielki poeta irlandzki, laureat nagrody Nobla, William Butler Yeats, zmarł w wieku 73 lat. Jego twórczość jest jednym z najważniejszych osiągnięć literatury angielskiej XX wieku. Jego poezja charakteryzuje się mistycznym i symbolistycznym zabarwieniem. Jego dramaty, w tym "The Shadow of a Doubt" i "The Secret of Her Success", są uważane za arcydzieła literatury dramatycznej. Jego powieści, takie jak "The Celtic Twilight" i "The Green Field of the Moon", są również uważane za ważne dzieła literatury angielskiej.

Wielki poeta irlandzki, laureat nagrody Nobla, William Butler Yeats, zmarł w wieku 73 lat. Jego twórczość jest jednym z najważniejszych osiągnięć literatury angielskiej XX wieku. Jego poezja charakteryzuje się mistycznym i symbolistycznym zabarwieniem. Jego dramaty, w tym "The Shadow of a Doubt" i "The Secret of Her Success", są uważane za arcydzieła literatury dramatycznej. Jego powieści, takie jak "The Celtic Twilight" i "The Green Field of the Moon", są również uważane za ważne dzieła literatury angielskiej.

Plaszon gromi na północ, bezgwiezdnie W historii rozwoju nauki Nowy tom Marji Pawlikowskiej

Marja Pawlikowska

Nowy tom Marji Pawlikowskiej, "Plaszon gromi na północ, bezgwiezdnie", jest jednym z najważniejszych dzieł literatury polskiej XX wieku. Tom ten zawiera zbiór wierszy, które charakteryzują się mistycznym i symbolistycznym zabarwieniem. Wiersze te są uważane za arcydzieła literatury polskiej. Tom ten jest również uważany za jedno z najważniejszych dzieł literatury polskiej XX wieku.

Nowy tom Marji Pawlikowskiej, "Plaszon gromi na północ, bezgwiezdnie", jest jednym z najważniejszych dzieł literatury polskiej XX wieku. Tom ten zawiera zbiór wierszy, które charakteryzują się mistycznym i symbolistycznym zabarwieniem. Wiersze te są uważane za arcydzieła literatury polskiej. Tom ten jest również uważany za jedno z najważniejszych dzieł literatury polskiej XX wieku.

Nowy tom Marji Pawlikowskiej, "Plaszon gromi na północ, bezgwiezdnie", jest jednym z najważniejszych dzieł literatury polskiej XX wieku. Tom ten zawiera zbiór wierszy, które charakteryzują się mistycznym i symbolistycznym zabarwieniem. Wiersze te są uważane za arcydzieła literatury polskiej. Tom ten jest również uważany za jedno z najważniejszych dzieł literatury polskiej XX wieku.

Po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku w odrodzonym państwie polskim zaistniały warunki do rozwoju nauki oraz literatury. Bardzo istotną rolę w tym rozwoju spełniało pokolenie pisarzy, którzy ukształtowani zostali już w kulturze modernizmu. Należeli do nich prozaicy tacy jak: Żeromski, Nałkowska, Przybyszewski, Berent czy Strug oraz poeci: Staff, Kasprowicz i Leśmian. W rozwoju literatury szczególną rolę spełniali ludzie młodzi. Po odzyskaniu niepodległości, zaczęło powstawać coraz więcej nowych programów pokazujących jak literatura powinna korzystać z wolności.

Wybrane obrazy powstałe w
dwudziestoleciu
międzywojennym o tematyce
niepodległościowej

Zaślubiny Polski z Morzem

**Józef
Piłsudski na
Kasztance-
Wojciech
Kossak**

Orlęta
Lwowskie-
Wojciech
Kossak

Kościół

**Archidiecezja warszawska, która miała być po wsze
czasy pieczęcią na dokonanym rozbiorze, dziś staje
się zwiastunem życia i zmartwychwstania narodu -
tak mówił w 1917 r. abp Józef Teodorowicz podczas
pierwszego spotkania Episkopatu Polski ze
wszystkich trzech zaborów**

Dziękujemy za uwagę!

Prezentowały:

- Mariola Bobula,**
- Natalia Gawron,**
- Patrycja Gawron,**
- Marlena Syrek.**